

Motion till riksdagen

1988/89:Ub252

av Jan Andersson och Birthe Sörestedt (båda s)

Anpassad studiegång

Skolans roll är mycket betydelsefull för hur morgondagens framtid skall se ut. Det uppväxande släktet tillbringar en betydande del av sin tid i skolan. Det dagliga, konkreta arbetet i skolan har en avgörande betydelse för hur barnens medvetande formas. Det arbete som utföres i skolan med bestämda arbetsformer, innehåll, regler och rutiner formar deras föreställningar om och förhållningssätt till samhälle, människor, arbete och sig själva.

Det finns en djup motsättning mellan målsättningen om en skola för alla och en skola där vissa elever kan gå ut i livet med ofullständig grundutbildning och därmed mycket begränsade möjligheter att hävda sig i samhället.

Det råder också en djup motsättning mellan viljan att lösa problemen i skolan tillsammans i den miljö där de uppkommer och att lösa problemen enskilt med åtgärder utanför skolan.

Anpassad studiegång är en samlande beteckning för en rad olika åtgärder som kan sättas in då elever får problem i skolan. Ibland betyder det att eleverna skickas bort från skolan och ut i arbetslivet. Den anpassade studiegången blir en form av bestraffning. Kontakten med arbetslivet blir en bekräftelse på elevernas misslyckande i skolan och stärker inte deras långsiktiga möjligheter att hävda sig på arbetsmarknaden.

Utredningen "Utslagningen i grundskolan" (SOU 1983:63) jämförde hur olika typer av skolor använde sig av anpassad studiegång. Det visade sig att skolor med stark "vi-känsla" i betydligt mindre omfattning använde sig av anpassad studiegång än skolor där detaljstyrning och "effektivitet" stod högt på dagordningen. Skolor som hade en tradition att lösa problemen där de uppkommer använde i mycket liten utsträckning anpassad studiegång. Utredningen kom därför till den slutsatsen att åtgärder där elever skickades från skolan ut i arbetslivet p.g.a. att problem i skolan uppstått skulle slopas. Eftersom åtgärder inom skolans ram typ jämkningar i timplanen går att genomföra utan anpassad studiegång kan därför den anpassade studiegången slopas.

Problem som uppstår i skolan uppstår sällan isolerat. Ofta har de sin bakgrund i elevers svåra familjesituation. En socialt, ekonomiskt och kulturellt torftig uppväxtmiljö skapar dåliga förutsättningar för att klara skolans krav.

Att isolerat försöka lösa dessa problem inom skolan fungerar inte. Därför behöver skolan förbättra sina kontakter såväl med andra myndigheter, t.ex. socialnämnd, fritidsnämnd m.fl., som med föreningar och andra i närområdet. Exempelvis är det viktigt att den sociala kompetens som finns hos

socialförvaltningen används kontinuerligt i skolans arbete liksom att föreningslivet i närområdet aktivt får jobba inom skolan. Elevernas liv skall ses som den helhet det i verkligheten är.

Mot. 1988/89
Ub252

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anpassad studiegång och skolans samarbete med andra myndigheter och föreningar.

Stockholm den 23 januari 1989

Jan Andersson (s)

Birthe Sörestedt (s)